

**ПРАКТИЧНЕ ВИКОРИСТАННЯ ОН-ЛАЙН СЕРВІСІВ
ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА
ВЛАСНІСТЬ»**

Дейниченко Григорій Вікторович,
доктор технічних наук, професор,
Харківський державний університет харчування та торгівлі
Горелков Дмитро Вікторович,
кандидат технічних наук, доцент,
Харківський державний університет харчування та торгівлі
Червоний Віталій Миколайович,
кандидат технічних наук, доцент,
Харківський державний університет харчування та торгівлі
Дмитревський Дмитро В'ячеславович,
кандидат технічних наук, доцент,
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Анотація. Описані особливості використання бази даних ДП «Український інститут інтелектуальної власності (Укрпатент)» в освітньому процесі закладів вищої освіти.

Ключові слова: он-лайн сервіс, інформація, Інтернет, навчання, інтелектуальна власність.

**ПРАКТИЧЕСКОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ОН-ЛАЙН СЕРВИСОВ
ПРИ ПРЕПОДАВАНИИ ДИСЦИПЛИНЫ
«ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНАЯ СОБСТВЕННОСТЬ»**

Дейниченко Григорий Викторович,
доктор технических наук, профессор,
Харьковский государственный университет питания и торговли
Горелков Дмитрий Викторович,
кандидат технических наук, доцент,
Харьковский государственный университет питания и торговли
Червоний Віталій Николаевич,
кандидат технических наук, доцент,
Харьковский государственный университет питания и торговли

Дмитревский Дмитрий Вячеславович,
кандидат технических наук, доцент,
Харьковский государственный университет питания и торговли

***Аннотация.** Описаны особенности использования базы данных ГП «Украинский институт интеллектуальной собственности (Укрпатент)» в образовательном процессе высших учебных заведений.*

***Ключевые слова:** онлайн сервис, информация, Интернет, обучение, интеллектуальная собственность.*

PRACTICAL USE OF ONLINE SERVICES IN TEACHING THE DISCIPLINE «INTELLECTUAL PROPERTY»

Deinychenko Grigory Viktorovich,
Doctor of Technical Sciences, Professor,
Kharkiv State University of Food Technology and Trade

Horielkov Dmitriy Viktorovich,
Candidate of Technical Sciences, Associate Professor,
Kharkiv State University of Food Technology and Trade

Chervonyi Vitaliy Nikolayevich,
Candidate of Technical Sciences, Associate Professor,
Kharkiv State University of Food Technology and Trade

Dmytrevskyi Dmitriy Vyacheslavovich,
Candidate of Technical Sciences, Associate Professor,
Kharkiv State University of Food Technology and Trade

***Abstract.** The features of using the database of the State Enterprise "Ukrainian Institute of Intellectual Property (Ukrpatent)" in the educational process of higher educational institutions described.*

***Keywords:** online service, information, Internet, training, intellectual property.*

В закладах вищої освіти не втрачає свою актуальність питання орієнтації в інформаційному просторі студентів, які навчаються за напрямками харчової і готельно-ресторанної індустрії, для яких пошук спеціалізованої інформації повинен бути системним та ґрунтовним, оскільки освітній процес студентів галузі передбачає не тільки вивчення та засвоєння теоретичних питань, відпрацювання практичних

навичок, а й створення студентським авторськими колективами реальних розробок, які впроваджуються у виробництво та являють собою об'єкти інтелектуальної власності.

На етапі створення розробки молодий фахівець проводить багатоланковий пошук та систематизацію інформації, яка використовується для проведення навчальної роботи, яка передбачає написання проблемних оглядів; рефератів; оглядів для курсових проєктів; дипломних проєктів тощо.

Не виключенням є науковці різних рівнів, які стикаються з необхідністю системного пошуку патентної інформації. Лідерами серед країн учасниць Всесвітньої організації інтелектуальної власності є Китай, США, Японія, що за статистичними даними у ракурсі рівня науково-технічного потенціалу країн та економічного розвитку співпадає з темпами розвитку економіки.

Способи правової охорони інтелектуальної власності значно відрізняються від тих, що застосовуються для матеріальних об'єктів власності [1]. Навіть якщо до об'єкту інтелектуальної власності приставити збройного охоронця, то це не допоможе, тому що працівник підприємства може за його межами, наприклад, розповісти конкуренту про винаходи або про технологічні секрети (ноу-хау). Він може, навіть не виходячи за межі підприємства, передати ці або інші відомості про об'єкти інтелектуальної власності через мережу Інтернет. Тому основним способом охорони прав є видача заявнику (наприклад, автору або роботодавцю) охоронного документа – патенту або свідоцтва на об'єкт права інтелектуальної власності [2].

Реєстрацію об'єктів промислової власності, а, отже і публікацію патентної документації та інформації, здійснюють більш 120 країн світу і 5 міжнародних та регіональних патентних організацій. Створена регіональними патентними організаціями та національними патентними відомствами документація становить світовий потік патентної інформації.

Згідно із Законом України «Про науково-технічну інформацію» патентна документація є складовою частиною інформаційних ресурсів системи науково-технічної інформації України. За даними аналізу, така документація становить близько 70.. 80% загального обсягу фондів науково-технічної документації, зокрема, в Державній науково-технічній бібліотеці (ДНТБ) – більш 80%.

Бурхливий розвиток комп'ютерних технологій і засобів комунікацій в кінці ХХ-початку ХХІ століть зробило можливим існування принципово нових способів накопичення, обробки, пошуку і розповсюдження інформації, в тому числі в галузі охорони

промислової власності. За цей час були створені в патентних відомствах в процесі процедур надання прав на об'єкти промислової власності бази даних на машиночитаних носіях, які використовуються для пошуку в автоматизованому режимі і служать джерелом різноманітних за змістом (бібліографічні дані, реферати чи формули винаходів, повні описи, зображення промислових зразків і знаків для товарів і послуг) публікацій по об'єктах промислової власності на різних носіях: папері, магнітних або оптичних дисках.

У мережі Інтернет є багато джерел з достовірними відомостями про патенти, опублікованих національними та міжнародними патентними бюро.

При здійсненні патентних досліджень можна використовувати різні джерела, але частіше фахівці починають роботу за наступними сайтів:

1. USPTO Patent Full-Text and Full - Page Image Databases - патенти США : <http://patft.uspto.gov/> .

2. Esp@cenet – матеріали патентів США, Японії та багатьох інших країн, патентних заявок ЕПО - European Patent Office і ВОІВ: <http://worldwide.espacenet.com/> .

3. Державне підприємство «Український інститут промислової власності» (Укрпатент): <https://base.uipv.org/searchINV/> .

Кожна з цих баз даних має власну пошукову систему. Ці пошукові системи розрізняються можливостями, але всі вони побудовані на загальних принципах і прийоми пошукової роботи в них досить близькі. Пошукова задача для них записується в бланку пошуку, який включає в себе поля для введення значень базових атрибутів патентного документа. Деякі з систем надають кілька варіантів бланків – для звичайного, швидкого, складного пошуків, які розрізняються кількістю пошукових атрибутів і можливістю застосування нечітких запитів.

Так, під час викладання дисципліни «Інтелектуальна власність» авторами використовується база даних «Винаходи (корисні моделі) в Україні», яка розроблена Українським інститутом промислової власності і має постійну сторінку в мережі Інтернет - <http://base.uipv.org/searchINV/>.

За результатами пошуку в базі даних проводиться відбір відповідних патентів на винаходи (корисні моделі), що відповідають умовам відбору.

Таким чином, отримана інформація з використанням бази даних «Винаходи (корисні моделі) в Україні» дозволяє інтенсифікувати проведення процесу патентного дослідження на різних етапах

створення та використання об'єктів промислової власності, а також під час курсового та дипломного проектування для визначення орієнтовного рівня розвитку сучасної техніки.

Список використаних джерел:

1. Дейниченко Г. В. Інтелектуальна власність : підручник / Г. В. Дейниченко, Д. В. Горєлков, В. В. Дуб, І. В. Золотухіна, З. О. Мазняк, О. Г. Терешкін. – К. : ІНКОС, 2014. – 376 с.
2. Дейниченко Г. В. Патентознавство : підручник / Г. В. Дейниченко, В. В. Дуб. – Харків : Вид-во «ФОП Чальцев О.В.», 2012. – 208 с.

УДК 025.355:025.4.03:37.014.5

**РОЛЬ ОНЛАЙН-СЕРВІСІВ БІБЛІОТЕК В СУЧАСНОМУ
ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ**

Дейниченко Григорій Вікторович,

доктор технічних наук, професор,

Харківський державний університет харчування та торгівлі

Дмитревський Дмитро В'ячеславович,

кандидат технічних наук, доцент,

Харківський державний університет харчування та торгівлі

Горєлков Дмитро Вікторович,

кандидат технічних наук, доцент,

Харківський державний університет харчування та торгівлі

Червоний Віталій Миколайович,

кандидат технічних наук, доцент,

Харківський державний університет харчування та торгівлі

Анотація. Розглянуто тенденції розвитку бібліотечного обслуговування як взаємодії бібліотеки з користувачем. Проаналізовано сучасне інтернет-обслуговування користувачів у системі бібліотечної діяльності. Висвітлено досвід використання форм інтернет-обслуговування користувачів у діяльності провідних бібліотек.